

ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۳ / ۶			سال سوم آموزش متوسطه
دانشآموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰			مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره
الف	<p>معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.</p> <p>۱- هوا گرگومیش بود. ۲- به صرافت افتادم. ۳- بادهای تند گاهی قیه می‌کشیدند. ۴- شبگیر غم بود. ۵- لابه‌ی رستم در اسفندیار کارگر نیفتاد. ۶- وز ابر مر او را به سوی خاک فروکاست ۷- بوسه‌ل برخاست، نه تمام و بر خویشتن می‌ژکید. ۸- تخم خرمایی به تربیتیش نخل باسق گشته. ۹- بازگشت و دفتر خود باز کرد ۱۰- صیاد گرازان به تگ ایستاد، تا ایشان را در ضبط آرد. ۱۱- هم حرکاتش متناسب به هم</p>	
ب	<p>لغت</p> <p>معنی لغات و ترکیب‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱۲- با تنها‌ی این کوه <u>مراوده</u> می‌کند. ۱۳- روز و شب با <u>مباهات</u> و با شادی و غرور به تصدیقم می‌نگریست. ۱۴- در سرتاسر قلمرو خود <u>چاوش</u> درداد. ۱۵- خبط و خطایم با خودم بود. ۱۶- خم اورد بالای سرو <u>سهمی</u> ۱۷- جبه‌ای داشت <u>حیری</u> رنگ با سیاه می‌زد. ۱۸- بدان یک چشم <u>اعورانه</u> بدو درمی‌نگریست. ۱۹- در ناحیه‌ی <u>شقیقه‌اش</u> یک سوراخ دیده می‌شد.</p>	
پ	<p>خودآزمایی</p> <p>۲۰- در بیت «بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد» منظور از «قصیر» چیست؟ ۲۱- با توجه به بیت زیر چه چیزی جان عاشق را در آتش هجران زنده نگه می‌دارد؟ «نسوزد جان من یک باره در تاب که امیدت زند گه گه بر او آب» ۲۲- در شعر زیر منظور از «تاج» و «حسوف‌های کژخیم» چیست? «ولادت که روزگاری از گوهر نور بود / به سوی بلوغ می‌خزد و آن گاه که تاج بر سوش نهادند / حسوف‌های کژخیم شکوهش را به ستیز بر می‌خیزند.» ۲۳- منظور از قسمت مشخص شده در متن زیر چیست? «قیامت سخت نزدیک است، حساب این نتوانم داد و نگویم که مرا سخت دربایست نیست.»</p>	
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم»	

ردیف	سؤالات	نمره
۲۴	۰/۵ - پیام اصلی بیت زیر را بنویسید. هر کسی را سیرتی بنهاده‌ام	
۲۵	۰/۵ - چرا داستان «گل‌دسته‌ها و فلک» را یک داستان نمادین می‌دانیم؟	
۲۶	۰/۵ - در بیت «وادی پر از فرعونیان و قبطیان است / موسی جلودار است و نیل اندر میان است» (الف) منظور از «موسی» چیست؟ (ب) «نیل اندر میان بودن» کنایه از چیست؟	
۲۷	۰/۲۵ - کدام چهره‌ی ادبی در بحبوحه‌ی حمله‌ی مغول کتاب مرصاد العباد را نوشت؟	دانش‌های ادبی
۲۸	۰/۲۵ - جامی کتاب بهارستان را به تقليد از کدام اثر نوشت؟	
۲۹	۰/۵ - از عناصر داستان «لحن» و «زاویه‌ی دید» را در عبارت زیر بنویسید. «مرد همین که دید تزار از خواب برخاسته و نگاهش می‌کند، با صدای ضعیف گفت: مرا ببخش.»	
۳۰	۰/۵ - اغلب نوشهای پرویز خرسند درباره‌ی چه موضوعی است؟ یک نمونه از آثار این نویسنده را بنویسید.	
۳۱	۰/۵ - در مصraig دوم بیت زیر «مشبه» و «مشبه‌به» را مشخص کنید. کان جا چو پیک بسته‌قبا می‌فرستمت	
۳۲	۰/۵ - هر یک از قسمت‌های مشخص شده در ایيات زیر، در پدید آمدن کدام آرایه‌ی ادبی مؤثر بوده است? الف) <u>شمع</u> جویی و آفتاب بلند ب) از خون و <u>گل</u> و <u>شکوفه</u> تابوت شهید	
۳۳	۰/۵ - نویسنده‌ی هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) آواز گلسنگ ب) دیوید کاپرفیلد	
۳۴	۰/۲۵ - بیت «بار یابی به محفلی کان‌جا / جبرئیل امین ندارد بار» تلمیح به چه واقعه‌ی تاریخی دارد؟	درگ مطلب
۳۵	۰/۲۵ - مفهوم کنایی مصraig دوم بیت زیر را بنویسید. تو با من به بیداد کوشی همی	
۳۶	۰/۲۵ - در عبارت «الطاف الوهیت به سر ملایکه فرومی گفت ...» منظور از «سر» چیست؟	
۳۷	۰/۲۵ - در بیت زیر از درس آفتاب پنهانی شاعر چه کسی را «خط پایان سفر عشق» می‌داند؟ کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است	
۳۸	۰/۵ - در عبارت زیر کدام ویژگی اخلاقی به اهل هنر نسبت داده شده است? «رضا خان - استاد، این چه سماجتیه که اهل هنر دارند در نبوسیدن دست قدرت؟ تکبر نیست؟»	
۳۹	۰/۵ - «غمزه‌ی غمازه شدن» «خاک» در بیت زیر بیانگر چه معنایی است? آب چه دانست که او گوهر گوینده شود؟ / خاک چه دانست که او غمزه‌ی غمازه شود	
۴۰	۰/۵ - کنایه به کار رفته در مصraig دوم بیت زیر بیانگر چه مفهومی است? «این چه ژاژ است و چه کفر است و فشار پنهانی اند در دهان خود فشار»	
«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم»		

ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشرته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۶ / ۳		سال سوم آموزش متوسطه	
دانشآموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی قابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰			مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره
۴۱	۰/۵ با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «ماه / روشنی اش را / در سراسر آسمان / می‌پراکند / و لگه‌های سیاهش را برای خود نگه می‌دارد!» الف) «ماه» نماد چیست? ب) منظور از «لگه‌های سیاه» چیست?	
۴۲	۰/۵ با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «حسنک پیدا آمد، بی‌بند؛ ... دستاری نشابوری مالیده و موزه‌ی میکائیلی نو در پای و موی سر مالیده، زیر دستار پوشیده کرده اندک‌ماهیه پیدا می‌بود.» الف) «مالیده» در مورد دستار به چه معنایی است? ب) «بی‌بند» به چه معنایی است?	
۴۳	۰/۵ با توجه به عبارت «امیر نامه‌ها فرمود به غزینین و مثال داد تا هزارهزار درم به مُستحثان و درویشان دهند.» به سؤالات پاسخ دهید. الف) «مثال داد» به چه معنایی است? ب) معادل امروزی «هزارهزار» را بنویسید.	
ج	حفظ شعر ابیات زیر را کامل کنید.	
۴۴	۰/۲۵ تا شتر نبندد محمول به روز باران با ساربان بگویید آب چشمم	
۴۵	۰/۲۵ دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند	
۴۶	۰/۵ بلکه آن است سلیمان که ز ملک است	
۴۷	۰/۵ طره‌ی پریشانش دیدم و به دل گفتم	
۴۸	۰/۵ بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران	
۲۰	جمع نمره	«باغ اندیشه‌تان شکوفه باران باد»

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
الف	معنی و مفهوم شعر و نثر	
۱	۱- صبح بسیار زود بود. هوا طوری بود که تشخیص گرگ و میش دشوار بود. یا هوا طوری بود که تاریکی و روشنی در هم می‌آمیخت. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	۲- قصد انجام کاری کردم. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	۳- گاهی بادهای تند جیغ می‌کشیدند. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	۴- صبح (روزگار) غم انگیزی بود. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	۵- التماس (تواضع) (۰/۲۵) رستم در اسفندیار اثر نکرد. (۰/۲۵)	۰/۵
۶	۶- او را از ابر، بر روی زمین انداخت. (۰/۵)	۰/۵
۷	۷- بوسه‌ل از جای خود برخاست ولی نه کامل (۰/۲۵) و زیر لب غرولند می‌کرد. (۰/۲۵)	۰/۵
۸	۸- دانه‌ی خرمایی (۰/۲۵) با پرورش خداوند (۰/۲۵) درخت نخل بزرگی شده است. (۰/۲۵)	۰/۷۵
۹	۹- برگشت و به شرح آنچه دیده بود پرداخت (۰/۲۵) و از او (شمع) به اندازه‌ی درک خود توصیف کرد. (۰/۵)	۰/۷۵
۱۰	۱۰- صیاد آرام (جلوه‌کنان، با ناز) (۰/۲۵) شروع به دویدن کرد (۰/۵) تا آن‌ها را بگیرد (۰/۲۵)	۱
۱۱	۱۱- هم حرکاتش با هم هماهنگ بود (۰/۵) هم قدم‌هایش (۰/۲۵) به هم نزدیک بود (۰/۲۵)	۱
ب	لغت	۲
۱۲	۱۲- دوستی، رفت و آمد (۰/۲۵)	
۱۳	۱۳- فخرکردن، نازیدن (۰/۲۵)	
۱۴	۱۴- بانگ، جار، ندا (۰/۲۵)	
۱۵	۱۵- بی‌راه رفتن، کژ (گژ) رفتن (۰/۲۵)	
۱۶	۱۶- بلند، راست، کشیده (۰/۲۵)	
۱۷	۱۷- کبود رنگ (۰/۲۵)	
۱۸	۱۸- یک‌چشم، مثل آدم اعور (۰/۲۵)	
پ	خودآزمایی	
۲۰	۲۰- کوتاهی در عبادت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۱	۲۱- امید (امیدواری به وصال معشوق) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۲	۲۲- تاج: کمال، جوانی (۰/۲۵) خسوف‌های کژخیم: حوادث ناگوار (۰/۲۵)	۰/۵
۲۳	۲۳- به آن نیاز نیست؛ ضروری نیست. (۰/۵)	۰/۵
۲۴	۲۴- خداوند انسان‌ها را با خصلت و عادات مختلف آفریده است و هر کس با زبان خاص خود منظور خود را بیان می‌کند. (خلفت متفاوت انسان‌ها) (۰/۵)	۰/۵

رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۳ / ۶	سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانشآموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۵	- زیرا در این داستان نویسنده از کلماتی مانند گل‌دسته، مناره، مسجد، فلک و... بهره گرفته است و با به کار بردن آن‌ها در غیر معنای حقیقی (به صورت نماد) داستانی نمادین خلق کرده است. (۰/۵) یا واژه‌های فلک، گل‌دسته، پله، بالا رفتن و ...رمزنگونه و نماد اوج‌گرایی هستند و میل به صعود و اوج‌گرایی انسان را نشان می‌دهند.	۰/۵
۲۶	- الف: امام خمینی (ره) (۰/۲۵)	ب: وجود مشکلات (۰/۲۵)
۲۷	دانش‌های ادبی	۰/۲۵
۲۸	- نجم‌الذین رازی (دایه) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۹	- گلستان (۰/۲۵)	۰/۵
۳۰	- لحن: جدی (۰/۲۵)	۰/۵
۳۱	- عاشورایی (۰/۲۵) مرثیه‌ای که ناسروده ماند، بروزیگران دشت خون، آن جا که حق پیروز است. (ذکر یک مورد) (۰/۲۵)	۰/۵
۳۲	مشبه: ت (تو) در می‌فرستمت (۰/۲۵)	۰/۵
۳۳	- الف: استعاره (۰/۲۵)	۰/۵
۳۴	- الف: فاطمه راکعی (۰/۲۵)	۰/۵
۳۵	درگ مطلب	۰/۲۵
۳۶	- مراجع پیامبر (ص) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۷	- خلاف عقل رفتار می‌کنی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۸	- قلب، باطن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۹	- امام زمان (عج) (۰/۲۵)	۰/۵
۴۰	- سر فرو نیاوردن در برابر حاکمان (۰/۵)	۰/۵
۴۱	- نشان‌دهنده‌ی اسرار و رازهای الهی (۰/۵)	۰/۵
۴۲	- ساکت باش (۰/۵)	۰/۵
۴۳	- الف: نماد انسان‌های ایثارگر و باگذشت (۰/۲۵)	۰/۵
۴۴	- ب: ناراحتی‌ها، مشکلات (۰/۲۵)	۰/۵
۴۵	- الف: خوب و مرغوب (۰/۲۵)	۰/۵
۴۶	- ب: بدون دست‌بند و زنجیر (۰/۲۵)	۰/۵
۴۷	- ب: یک میلیون (۰/۲۵)	۰/۵
۴۸	- الف: دستور داد (۰/۲۵)	۰/۵
ج	حفظ شعر	
۴۴	- آحوال (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴۵	- ظلمت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴۶	- باد (۰/۲۵)	۰/۵
۴۷	- این همه پریشانی بر سر پریشانی (۰/۵)	۰/۵
۴۸	- کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران (۰/۵)	۰/۵
۲۰	جمع نمره	*همکاران گرامی، خسته نباشید*